

Голові Запорізької обласної
державної адміністрації
Старуху О.В.

Голові та учасникам робочої групи
з розгляду проблемних питань
реалізації інвестиційного проекту
ТОВ «Біляївський збагачувальний
комбінат»

співзасновника громадської
організації «ВОЛЬТЕРРА»
Буркота Дмитра Валерійовича
70002, Запорізька область,
Запорізький р-н., м. Вільнянськ,
вул. Соборна, 35
моб. т.: 0956513140

Щодо відповідей на питання ТОВ «БЗК»

На виконання Протоколу від 20.01.2021 р. №1 Засідання робочої групи з розгляду проблемних питань реалізації інвестиційного проекту ТОВ «Біляївський збагачувальний комбінат» надаю відповіді на питання, які адресовані ГО «ВОЛЬТЕРРА»*.

Відповідь на питання №№1, 3, 4. Наявність радіаційної та екологічної загрози реалізації інвестиційного проекту у запланованому проектом місці, а саме на водороздільному плато, фактично у місці витоку р. Вільнянка підтверджується наступним.

Проектом будівництва збагачувального комплексу передбачено створення двох хвостосховищ (шламосховищ) безпосередньо на балці з постійним водотоком (шляхом часткового зарегулювання останньої), яка відкривається у річку Вільнянка. Шламосховища за проектом будуть реалізовані простим насипанням земляного рову по периметру висотою усього 2 метри. До вказаних відкритих шламосховищ будуть переміщатись забруднені промивні води та відходи внаслідок процесу збагачення. Проектом передбачено використання у процесі збагачення саме кар'єрних вод у яких зафіксовані перевищення рівнів радіоактивності (описано нижче). Проектом не передбачено жодних очисних споруд фізико-хімічної очистки стічних вод.

Зберігання відкритим способом вказаних продуктів збагачення у негерметичних резервуарах прямо на балці, яка відкривається у річку вільнянка – пряма загроза забруднення останньої як внаслідок зливових процесів так і внаслідок процесів інфільтрації.

Так, у 2018 році були проведені локальні радіологічні дослідження проб підземних вод на території планованого видобутку на глибинах до 7 метрів. Результати досліджень свідчать про суттєві перевищення рівнів радіоактивності до 30 разів за альфа активністю (згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10) і до 2 разів по природним ізотопам урану (згідно НРБУ-97).

Перевищення показників альфа-активності та вмісту урану у воді мають місце виключно у районі планованого видобутку. Уже на незначних відстанях від меж планованої ділянки не зафіксовано жодних перевищень, при чому показники вмісту природних радіонуклідів у досліджуваних пробах підземних вод надзвичайно низькі. Отже, можна стверджувати про наявність джерел природної радіації на локальній території та небезпечність розкривних робіт саме у планованому місці.

Я не є експертом з оцінки впливу природних радіонуклідів, підвищеної природної радіоактивності в підземних водах на життя та здоров'я людей. Подібний експерт не дав би відповіді по наявній ситуації, адже радіаційна загроза полягає не у підвищеному вмісті радіонуклідів у ґрунтових водах території, а саме у процесі планованих відкритих робіт з порушенням двох водоносних горизонтів зміною гідрогеологічних умов, переміщенням та зберіганням розкривних мас, які з вказаними водами контактують (проконтактують). Ймовірність радіаційного забруднення саме у процесі видобутку я особисто обговорював з відомими вченими та фахівцями, зокрема з доктором біологічних наук, професором, директором Мелітопольського інституту екології - Лисенком В.І., доктором біологічних наук, професором, завідувачем кафедри загальної та прикладної екології і зоології – Рильським О.Ф. На розгляді вказаного питання на погоджувальній комісії у Вільнянській РДА ще у 2017 році особисто був присутній доктор біологічних наук – Демченко В.О., який також підтвердив вірогідність негативного впливу на екосистему ріки та регіону в цілому. Були проведені особисті консультації з завідувачем радіологічної лабораторії ОЛЦ МОЗ у Запорізькій області – Костенецьким М.І. та іншими. У якості письмового підтвердження надаю Висновок фахівців кафедри екологічної безпеки та раціонального природокористування МДПУ про вірогідність радіаційного забруднення території внаслідок відкритої розробки каолінів.

Про причинно-наслідковий зв'язок видобутку «нерадіаційного каоліну» з виникненням радіаційної загрози можна буде говорити тільки після проведення якісних радіологічних досліджень на глибинах, принаймні, тотожних з глибиною майбутнього кар'єру з відповідним обладнанням (осадженням) свердловин, відбором та аналізом проб води з другого водоносного горизонту. Локальні дослідження проведені на сьогодні дають право стверджувати про радіаційну загрозу саме при знятті розкривних порід та шару некондиційних каолінів, які, будучи й так на межі радіаційної безпеки у 370 Бк/кг (згідно Протоколу ДКЗ від 27.07.2017 року), ще проконтактують з ґрунтовими водами у яких перевищені рівні радіоактивності та будуть переміщені у відвали. Внаслідок природних процесів (особливо у весняно-літній період) висихання/вивітрювання/рознесення вітром жителі довколишніх населених пунктів будуть вдихати часточки породи та каолінів з адсорбованими на них альфа частинками.

Відповідь на питання №2. У 2017 році у процесі розгляду містобудівної документації з'явився Звіт з якісної характеристики ґрунтового покриття від 13.02.2017 р. № 08/06/136 згідно якого на території у понад 160 га начебто проведені дослідження ґрунтового покриття та не виявлено особливо-цінних земель. Вказаний документ сфальшований, жодних досліджень не могло бути проведено 27.01.2017 року, що не є можливим на

площі понад 160 га за один день при температурі повітря - мінус 14 градусів. Про це свідчить відповідь головної структури України з питань вказаних досліджень – Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського». На замовлення одного з депутатів Вільнянської районної ради вказана державна установа надала експертну відповідь про те, що на території планованого видобутку наявні особливо-цінні землі. Матеріали експертизи були передані нами особисто пану Іванову. Сам голова відмовився розглядати наш лист, а от його заступник – Білий М.М. написав лист до ННЦ ім. Соколовського з проханням роз'яснити матеріали експертизи та власне наші зауваження до Звіту Інституту землеустрою. Надані роз'яснення від ННЦ ім. Соколовського чітко свідчать про наявність на планованій під кар'єр території особливо цінних земель та ставлять під сумнів можливість проведених досліджень Київським Інститутом землеустрою.

Також, окремі власники та орендарі земельних ділянок нотаріально засвідчили відсутність будь-яких досліджень на їх ділянках, що теж свідчить про підробку документа.

Окремо наголошуємо, що однією з ключових характеристик належності ґрунтів до особливо цінних агровиробничих груп є гранулометричний склад. Дослідження за вказаною характеристикою не проводились взагалі.

Відсутність фізико-хімічних досліджень як таких станом на 08.04.2019 року було підтверджено керівництвом самого ДП «Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» у відповіді на запит народного депутата (лист 0-0.14-342/2-19 від 08.04.2019 р), згідно якої був проведений **лише аналіз архівних матеріалів та рекогнозціювальні (оглядові) роботи, внаслідок чого особливо-цінні ґрунти не були виявлені на вказаній території.** Дана відповідь – ілюстрація абсурду, адже в архівних документах (довідки Інституту ім. Соколовського) – землі є особливо-цінними по цей день, а простий огляд території зимою 2017 року, «внаслідок якого цінність не виявлено» став підґрунтям для цілої низки послідуєчих незаконно затверджених дозвільних документів, зокрема – Детального плану території та Висновку з ОВД.

Наскільки мені відомо – на сьогодні вироку суду не має, а по справі про підробку вказаного документа проводяться слідчі дії Святошинським райвідділом поліції, м. Києва.

**Зважаючи на однотипність питань 1, 3 та 4 надаю відповідь одним блоком.*

ДОДАТКИ

- ✓ 1. Копія Висновку фахівців кафедри екологічної безпеки та раціонального природокористування МДПУ про вірогідність радіаційного забруднення території внаслідок відкритої розробки каолінів – в 1 прим. на 2 арк.;
- ✓ 2. Копія Протоколу ДКЗ від 27.07.2017 року № 4019 - на 21 арк. в 1 прим.;
- ✓ 3. Копія довідок про якість ґрунтів від ННЦ ім. Соколовського – на 10 арк. в 1 прим.;

4. Копія звернення Вільнянської РДА від 14.05.2019 р. № 01-32/0515 до Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського» - на 3 арк. в 1 прим.;
- ✓ 5. Копія відповіді Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського» на запит Вільнянської РДА від 31.05.2019 р. № 01-05/398 - на 2 арк. в 1 прим.;
6. Копія Звіту з якісної характеристики ґрунтового покриву від 13.02.2017 р. № 08/06/136 - на 4 арк. в 1 прим.;
- ✓ 7. Копія листа ДП «Київський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» № 0-0.14-342/2-19 від 08.04.2019 р - на 3 арк. в 1 прим.;
- ✓ 8. Копія заяв від землевласника та фермера про відсутність на їх земельних ділянках будь-яких ґрунтових досліджень - на 2 арк. в 1 прим.;

Співзасновник ГО «ВОЛЬТЕРРА» _____

Д.В. Буркот